

Drošas vēlēšanas 21. gadsimtā

06.12.2019. Rīga, Latvija

Nolūks vēlēšanu attīstībai

- **Kādi ir vēlēšanu attīstības mērķi?**
- **Satversme: Saeimu ievēlē
vispārīgās, vienlīdzīgās, tiešās,
aizklātās un proporcionālās
vēlēšanās**
- **Integritāte, pieejamība,
Konfidencialitāte...**

Apdraudējuma aspekti

- Tehnoloģiski – kādi ir digitalizācijas mērķi?
- Sociāli
- Tehnoloģijās balstīti risinājumi var mazināt «cilvēka faktora» kļūdas koeficientu.
- Tos pat var būt sarežģītāk ietekmēt, nekā cilvēkus, bet...
- Tos iespējams ietekmēt centralizētāk, jeb daudzskaitlīgi..

Nolūks vēlēšanu attīstībai

- Vēlētāja izpratne par savu rīcību/izvēli
- Ērtāk vēlētājam, «jebkurā vietā», «jebkurā laikā»
- Lielāka vēlētāju aktivitāte?
- Neapšaubāma ticība vēlēšanu procesam, Valstij un Valsts varai
- Kāda ir CVK/Valsts kontrole pār procesiem?

Kas ir drošas vēlēšanas?

- Kā tās var ietekmēt un kādā vidē?
- No kurienes tās var ietekmēt?
- Kas tās var ietekmēt?
- Kādas sekas uz vēlēšanām atstāj ārēja ietekme?

Tā nav nobļaušanās rātslaukumā

**Populismu un Histēriju
vada neziņa**

**Jābūt ilgtermiņa vēlēšanu
attīstības plānam,
skaidriem mērķiem un
budžetam**

**Pilna gatavība arī ārkārtas
vēlēšanām**

Jāizprot vide

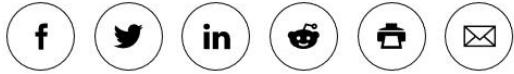
Sociālie tīkli IR?
kritiskā
infrastruktūra!

**Lietotājs nesaprot
ko ir «ēdis»**

Estonia suspends national 760,000 ID cards found prone to encryption vulnerability

[Bradley Barth](#)

"The functioning of an e-state is based on trust, and the state cannot afford identity theft happening to the owner of an Estonian ID card," said Estonia Prime Minister Jüri Ratas.

cryptographic vulnerability that researchers have discovered is even more dangerous than originally

---

**Tādi paši čipi bija
Austrijai un
virknei citu
valstu, bet
sākotnēji
uzzināt par to
varēja pārsvarā
pie alus
kausa...**

Tas, kas vakar bija droši...

- Šodien vairs var nebūt droši
- Varbūt nav bijis droši jau 4 gadus..
- Kriptogrāfijas algoritmi..
- Auditācija, izsekojamība
- Tam visam nav jāaptur, bet tad jāsaprot ko vēlamies panākt

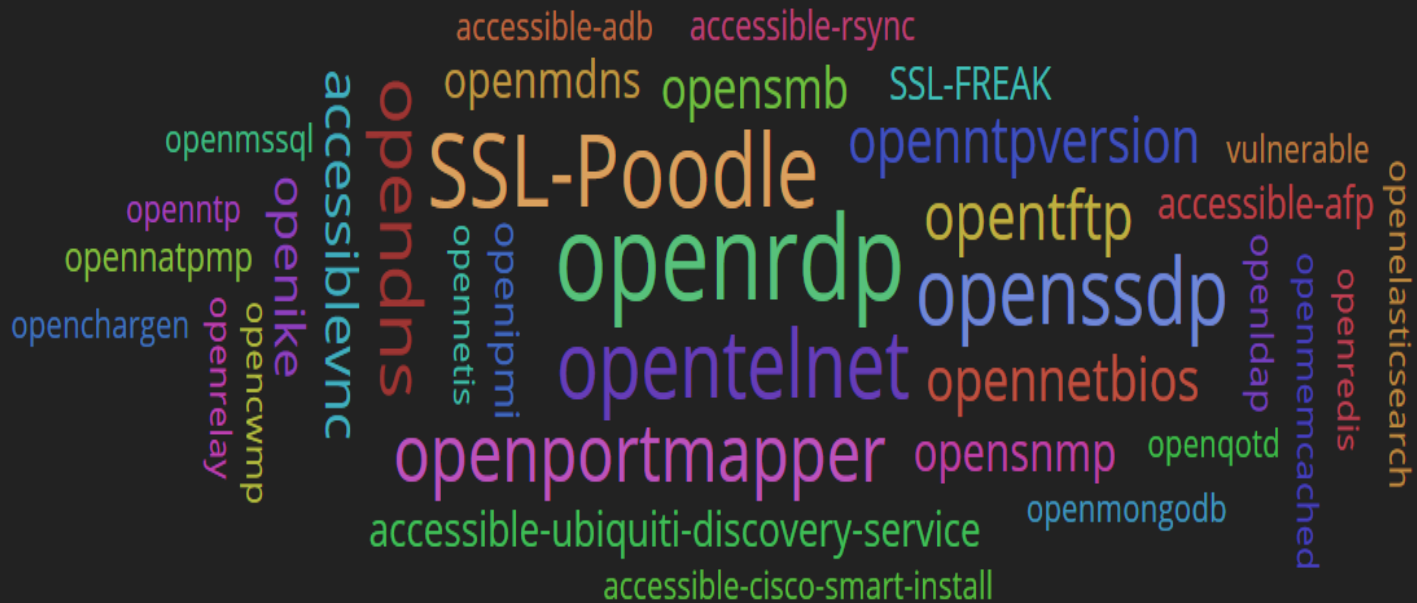
30 dienas LV IP diapazonā

Total Count

tagcloud-class-identifier-right

640931
Count

Kad zinām ko vēlamies sasniegt...

Pašvaldību vēlēšanas

Saeimas vēlēšanas

Eiropas parlamenta vēlēšanas

Apliecības un
kartes, katrs uztur
un iēpērk savas
sistēmas

Kad zinām ko vēlamies sasniegt...

- **Saprotam atkarības un mijiedarbības**
- **Normalizējam procesu visām vēlēšanām**
- **Ģenerējam risinājumus**

Paldies!